

جہان اسلام
دکتر سید یحییٰ صفوی

کتاب مہتمم

کتاب ہشتم، مجموعہ جہان اسلام

جہان اسلام

غرب و جنوب غربی آفریقا

دکتر سید یحییٰ صفوی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه	صفوی، سید یحیی، ۱۳۳۱ -
عنوان و نام پدیدآورندگان	جهان اسلام: غرب و جنوب غربی آفریقا / مدیر گروه تحقیق سید یحیی صفوی.
مشخصات نشر	تهران: امیرکبیر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	۴۶۹ ص: مصور، جدول.
فروست	مجموعه جهان اسلام؛ کتاب هشتم.
شلیک	۳-۲۶-۲۶۹۵-۹۶۴-۹۷۸، ۳۲۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	فایده
یادداشت	گروه تحقیق: دکتر حمزه صفوی (استاد یار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران)، علیرضا فرشچی، جواد بخشی.
موضوع	کشورهای اسلامی (شین، بورکینافاسو، توگو، کلمرون، گلن، گلمبیا، نیجر، نیجریه).
شناسه افزوده	صفوی، حمزه، ۱۳۶۰ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ج ۷ ص ۵/۶/۶ DST
رده بندی دیویی	۹۰۹/۰۹۷۶۷۱
شماره کتاب شناسی ملی	۲۹۷۰۸۱۴

کتاب ہشتم، مجموعہ جہان اسلام

جہان اسلام

غرب و جنوب غربی آفریقا

***

دکتر سید یحییٰ صنوی

کتاب، ششم مجموعه جهان اسلام
جهان اسلام
غرب و جنوب غربی آفریقا

مدیر گروه تحقیق: دکتر سید یحیی صفوی

گروه تحقیق: دکتر حمزه صفوی، علیرضا فرشچی، جواد بخشی.

طرح جلد: گروه خلاقیت آیدیا لیست

صفحه آرایبی: مهناز صادق مقدم، خورشیدفروتن

صاحب اثر: موسسه آینده پژوهی جهان اسلام. (WWW.IIWFS.COM)

ناشر: انتشارات امیرکبیر

چاپ: انتشارات امیرکبیر

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

قیمت: ۳۲۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۹۵-۲۶-۳

نشانی مرکز پخش: تهران

تمام حقوق این اثر برای موسسه آینده پژوهی جهان اسلام محفوظ است.

فهرست مطالب

الف	مقدمه
۱۳	بنین
۱۷	وضعیت جغرافیایی
۱۹	پیشینه
۲۴	اقتصاد
۳۶	امور مالی
۳۷	مراجع قانونی، اجرایی و قضایی
۴۱	مذهب
۴۱	مطبوعات
۴۴	آموزش
۴۵	وضعیت دفاعی
۴۶	بررسی‌های آماری
۵۰	پی‌نوشت
۵۱	بورکینافاسو
۵۳	وضعیت جغرافیایی
۵۷	پیشینه
۶۳	اقتصاد
۷۴	امور مالی
۷۶	مراجع قانونی، اجرایی و قضایی
۸۰	مذهب
۸۰	مطبوعات
۸۳	آموزش
۸۵	وضعیت دفاعی
۸۶	بررسی‌های آماری
۹۰	پی‌نوشت
۹۱	توگو
۹۳	وضعیت جغرافیایی
۹۵	پیشینه
۱۰۴	اقتصاد
۱۱۶	امور مالی
۱۱۶	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۱۱۹	مذهب
۱۱۹	مطبوعات
۱۲۱	آموزش
۱۲۱	وضعیت دفاعی

۱۲۲	بررسی های آماری
۱۲۶	پی نوشت
۱۲۷	کامرون
۱۲۹	وضعیت جغرافیایی
۱۳۱	پیشینه
۱۴۱	اقتصاد
۱۶۰	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۱۶۳	مذهب
۱۶۴	مطبوعات
۱۶۴	امور مالی
۱۶۵	تجارت و صنعت
۱۶۶	آموزش
۱۶۶	وضعیت دفاعی
۱۶۸	بررسی های آماری
۱۷۳	پی نوشت
۱۷۵	گابن
۱۷۷	وضعیت جغرافیایی
۱۸۰	پیشینه
۱۹۴	اقتصاد
۲۱۳	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۲۱۶	مذهب
۲۱۶	مطبوعات
۲۱۷	امور مالی
۲۱۷	تجارت و صنعت
۲۱۸	آموزش
۲۱۹	وضعیت دفاعی
۲۲۱	بررسی های آماری
۲۲۹	پی نوشت
۲۳۱	گامبیا
۲۳۳	وضعیت جغرافیایی
۲۳۴	پیشینه
۲۳۸	اقتصاد
۲۴۹	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۲۵۲	مذهب
۲۵۳	مطبوعات
۲۵۴	امور مالی
۲۲۵	تجارت و صنعت

۲۵۶	آموزش
۲۵۸	بررسی‌های آماری
۲۶۴	پی‌نوشت
۲۶۵	نیجر
۲۶۷	وضعیت جغرافیایی
۲۶۸	پیشینه
۲۷۳	اقتصاد
۲۸۷	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۲۹۰	مذهب
۲۹۰	مطبوعات
۲۹۲	امور مالی
۲۹۳	تجارت و صنعت
۲۹۴	آموزش
۲۹۵	وضعیت دفاعی
۳۰۲	پی‌نوشت
۳۰۳	نیجریه
۳۰۵	وضعیت جغرافیایی
۳۰۷	پیشینه
۳۱۱	اقتصاد
۳۲۴	مراجع قانونی، قضایی و اجرایی
۳۲۸	مطبوعات
۳۳۰	امور مالی
۳۳۱	تجارت و صنعت
۳۳۴	آموزش
۳۳۵	وضعیت دفاعی
۳۳۹	بررسی‌های آماری
۳۴۵	پی‌نوشت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَ يَخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَ يَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ^(۱)

خدای سبحان را شاکریم که توفیق و فرصت کامل کردن مجموعه مطالعات جهان اسلام را پس از حدود چهار سال تحقیق و ترجمه و گردآوری منابع با اتمام کتاب هشتم شامل کشورهای: (بنین، بورکینافاسو، توگو، کامرون، گابن، گامبیا، نیجر و نیجریه) را به اینجانب و گروه تحقیق مؤسسه آینده پژوهی جهان اسلام عنایت فرمود.

کشورهای غرب آفریقا عضو سازمان کنفرانس اسلامی می باشند، که از نظر تاریخ استقلال سیاسی این هفت کشور در سال ۱۹۶۰ به استقلال رسیده و فقط گامبیا در سال ۱۹۶۵ مستقل شده است. این کشورها با واقع شدن در کنار اقیانوس اطلس و داشتن منابع خام همچون ذخایر اورانیوم، نفت و سایر مواد معدنی ارزشمند مورد توجه استعمارگران فرانسوی و انگلیسی قرار گرفتند و تاریخ مبارزات این ملتها برای رسیدن به استقلال سالها به درازا کشیده شده است.

در بین کشورهای غرب آفریقا کشور نیجریه با داشتن جمعیت بیش از ۱۷۰ میلیون نفر (سال ۲۰۱۲) و مساحت ۷۶۸/۹۲۳ کیلومتر مربع و داشتن ذخائر نفت و ذغال سنگ و تعداد ۹۵ مرکز آموزش عالی و بیش از ۷۰۰/۰۰۰ هزار دانشجو و تولیدات صنعتی از بهترین وضعیت برای سکونت و زندگی برخوردار است؛ بطوریکه از هر چهار نفر آفریقایی یکنفر در نیجریه زندگی می کند و یا عبارت دیگر یک چهارم جمعیت آفریقا تقریباً در نیجریه ساکن هستند. و کشور نیجر با وجود مساحت زیاد ۱/۲۶۷/۰۰۰ هزار کیلومتر مربع و جمعیت حدود ۱۸ میلیونی از وضعیت نامطلوب اقتصادی برخوردار می باشد، و مهمترین منبع درآمد ثابت دولت تا سال ۱۹۹۲، (۸۰٪) تولید و صادرات اورانیوم بوده که در سال ۲۰۰۳ این منبع درآمد به ۳۲٪ کاهش یافته؛ اما هنوز هم کشور نیجر پس از کانادا و استرالیا سومین تولید کننده اورانیوم در جهان محسوب می شود.

پنج کشور دیگر غرب آفریقا شامل بنین، توگو، بورکینافاسو، گابن، گامبیا از جمعیت و وسعت

۱. سوره مائده آیه ۱۵ و ۱۶

سرزمینی کمتری برخوردار می باشند. و کامرون با داشتن جمعیت حدود بیست میلیون نفر و وسعت ۴۷۵/۶۶۷ هزار کیلومتر مربع از وضعیت بهتری برخوردار است.

کشورهای غرب آفریقا از خصوصیات زیر برخوردار هستند:

۱. بنادر کشورهای این منطقه علاوه بر اهمیت سیاسی، اقتصادی دارای ارزش ژئواستراتژیک نیز بوده و به همین دلیل قدرتهای بزرگ بحری همچون فرانسه و انگلستان سالها با اشغال نظامی و ایجاد پایگاه نظامی دریایی و زمینی آنها را مستعمره خود کرده اند.

۲. از دیدگاه ژئواکونومیک، وجود منابع قابل توجهی از ذخائر فلزی و غیر فلزی همچون نفت، گاز، فلزات گرانبها، سنگهای معدنی و تزئینی، ذغال سنگ و چوب جنگلها این کشورها را غنی ساخته اما عدم پیشرفت نیروی انسانی متخصص و بالا بودن نرخ بیسوادی بالا در بعضی از این کشورها باعث فقر و عقب افتادگی آنها شده است. بطور مثال بورکینافاسو با جمعیت حدود ۱۷ میلیون نفری و درآمد سالانه حدود ۲۸/۲ میلیارد دلار و هزینه بودجه حدود ۵۶۹/۲ میلیارد دلاری و بدهی حدود ۵/۲ میلیارد دلاری جزء پنج کشور فقیر دنیا محسوب می شود.

کشورهای غربی از آغاز عصر استعمار تا کنون در کشورهای غرب آفریقا با وجود مزیت‌های ژئواستراتژیک و ژئواکونومیک در صدد ترویج آئین مسیحیت به جای اسلام در بین مردم این منطقه بوده و از فرصت عدم آشنایی با دین الهی در برخی از مردم برای جذب آنان به آئین مسیحیت استفاده آسانتری نموده اند و این موضوع قابل توجهی برای رهبران دینی و علمای دلسوز مسلمان و روشنفکران متعهد و متدین جهان اسلام می باشد.

با اتمام کتاب هشتم مجموعه مطالعات جهان اسلام به پایان رسید. اینجانب و گروه محققین ارزشمند با اذعان به اینکه مجموعه آثار منتشر شده به عنوان شروع کار و ارائه شناخت و معرفت نسبت به اطلاعات و آمارهای پایه ۵۷ کشور عضو سازمان همکاری اسلامی (تا سال ۲۰۱۲) می باشد و دارای نقاط ضعف از جمله تجزیه و تحلیل های سیاسی، اقتصادی و ... است اما برای تمام رهبران سیاسی کشورها، اساتید، دانشجویان و محققانی که می خواهند جهان اسلام را در یک مجموعه مطالعه کنند دارای ارزش می باشد.

به فضل الهی چنانچه خداوند توفیق و فرصت دهد موسسه آینده پژوهی جهان اسلام و مجموعه گروه محققان همت و تصمیم گرفته اند تا برای هر یک از این کشورها کتابی مخصوص همراه با تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، دفاعی و امنیتی مرتبط با آن کشور و منطقه ای که واقع شده منتشر سازند. برای نیل به این مقصود از کشور قطر واقع در جنوب غربی آسیا و منطقه حساس خلیج فارس شروع کرده ایم که امیدوارم برای سال ۱۳۹۳ منتشر شود. انشاءالله. بر خود فرض می دانم از همکاران ارزشمندم در گروه تالیف آقایان دکتر سیدحمزه صفوی،

دکتر علیرضا فرشچی، آقای جواد بخشی؛ از جناب حجت الاسلام والمسلمین دکتر خاموشی، مدیر عامل محترم انتشارات امیر کبیر و همکاران محترمشان که در انتشار مجموعه کتابهای جهان اسلام (۸ کتاب) همت نمودند و از صفحه‌آرایی سرکار خانم مهناز صادق مقدم و سرکار خانم خورشیدفروتین، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

موسسه آینده پژوهی جهان اسلام پیشنهادات صاحب‌نظران و فرهیختگان ارجمند را هدیه‌ای جهت ارتقای سطح کیفی کتب تألیفی در چاپ‌های بعدی می‌داند. ایمیل موسسه برای دریافت نظرات شما بزرگواران INFO@IIWFS.COM می‌باشد.

«كَتَبَ اللهُ لَّا غَلْبَانَ أَنَا وَرُسُلِي»

دکتر سید یحیی صفوی

تهران - زمستان ۱۳۹۲

